

SUDBINA Srbije je da je često pred velikim izazovima, a tako je i sada, u trenutku kada preuzimam Ministarstvo spoljnih poslova. Ali, ova Vlada ima veliki entuzijazam, želi da popravi stanje u mnogim oblastima, pre svega da ojača privredu, našu spoljnospolitičku poziciju i poboljša saradnju sa ključnim međunarodnim faktorima. To će biti i moj fokus u narednim nedeljama i mesecima.

Ovako Ivan Mrkić, šef diplomatije, u prvom intervjuu koji je dao od preuzimanja ove funkcije, odgovara na pitanje šta će biti njegovi prvi koraci.

● Premijer Dačić je u svom ekspozeu kao dva glavna spoljnospolitička cilja postavio očuvanje KiM i dobijanje datuma pregovora sa EU. Na koji način ćete se boriti za ostvarivanje ova dva cilja i da li to znači da neće biti nekih značajnih promena u spoljnoj politici?

- Kada bi sa svakom novom vladom dolazilo do fundamentalnog zaokreta u spoljnoj politici to bi dovelo do konfuzije ne samo u Srbiji, nego i među partnerima iz inostranstva koji nas pomno promatraju. Imamo vrlo jasan temelj naše spoljne politike i tu nema nikakvih dilema i nedoumica. Naši prioriteti su poznati - očuvanje suverenosti i teritorijalnog integriteta, priključenje EU, razvijanje odnosa sa susedima, jačanje ekonomskih odnosa sa svim partnerima. Dakle, ići ćemo istim putem, samo možda različitim koracima.

● Srbija je i dalje sa mnogim uticajnim zemljama čiji je glas presudan za nastavak naših integracija na dva udaljena pola po pitanju Kosova. Kako prevazići te razlike, očuvati naše nacionalne interese, a istovremeno načiniti naredni korak ka EU? Ili ćemo biti suočeni sa izborom ili KiM ili Evropa?

- Evropa ne traži od Srbije priznanje Kosova, što znači da se razume naša pozicija. Naša spoljnospolitička akcija mora da bude usmerena ka očuvanju teritorijalnog integriteta, uz poštovanje Ustava, kako bismo sprečili da secesija dobije dublji koren. Istovremeno, posvetićemo se svim neophodnim reformama i modernizaciji Srbije, kako bi ispunili sve kriterijume za priključenje evropskoj porodici.

● Tu se međunarodna zajednica postavlja rigidno, sprovodeći politiku dvostrukih aršina, tražeći da stalno mi činimo ustupke... Očekujete li tu neke promene?

- Moja poruka najvažnijim međunarodnim partnerima biće da mi najozbiljnije nameravamo da u tim pregovorima postignemo nešto što će biti zdravo za obe strane. Ali, to je moguće samo ako su obe strane na to spremne. Do sada se sticao utisak, nekad s pravom, nekad ne, da smo mi činili ustupke, a da je druga strana ta koja samo ređa zahteve. Verujem da će u dolazećem vremenu doći do ravnoteže.

● Koliko je realno da se dijalog podigne na politički nivo i kako bi izgledao format tih razgovora, i da li bi prisustvo najviših državnih funkcionera za stolom, značilo indirektno priznavanje nezavisnosti?

- Sasvim sigurno, u nadležnosti MSP nisu pregovori sa Prištinom, jer je to naše unutrašnje pitanje. Ali moramo biti svesni da je neophodno da napravimo što širi politički i društveni

konsenzus o tome šta dalje u pogledu KiM. U narednim nedeljama to će sigurno biti formulisano i uokvireno. Ministarstvo će u tom smislu u međunarodnom nastupu zastupati ono što je stav Srbije, a to je da se mora poštovati Rezolucija 1244 i ostale međunarodne pravne norme. To je zadatak MSP, a drugi kanal su pregovori sa Prištinom. Narednih nedelja predsednik Republike i Vlada će definisati i njihov format i sagovornike i teme. Prve reakcije međunarodne zajednice na dizanje pregovora na politički nivo, pogotovo iz Brisela, su pozitivne.

o Predsednik Nikolić zatražio je da se u dijalog o kosovskom problemu uključe i UN? Hoćete li za to lobirati na Ist Riveru?

- Onog trenutka kada se uobliči strategija uključivanja UN u pregovore, učinimo sve što je do nas da to i ostvarimo. Da li će se ići na podnošenje nove rezolucije ili da lično generalni sekretar Ban Ki Mun odredi svog predstavnika, u ovom trenutku je rano govoriti.

o Kada je po vama najrealnije da Srbija dobije datum pregovora. Premijer Dačić je zacrtao cilj da se pregovori otvore na leto sledeće godine...

- Nadamo se tome. Ali, nije uvek najbitniji krajnji cilj trke, već kako je trčimo. U procesu evropskih integracija moramo da ispunimo određene uslove i modernizujemo i reformišemo zemlju zbog sebe, a ne samo zbog EU.

o Očekujete li nove kosovske uslove kako bismo načinili naredni korak ka EU, na primer, otvaranje kancelarije Prištine u Beogradu, i obrnuto?

- Ne. Niko ne postavlja nove uslove. Svi međunarodni partneri sa kojima sam do sada razgovarao, bili su kategorični u tome. Naši zadaci su definisani u mišljenu Evropske komisije i Evropskog saveta krajem prošle godine.

o Koliko ćete pažnje posvetiti regionalnoj saradnji?

- Mi smo već predsedavali svim regionalnim inicijativama i pokazali smo koliko smo svemu tome predani. Radićemo i dalje na razvijanju dobrih komšijskih odnosa sa svima.

o Sa Hrvatskom imamo niz nerešenih pitanja iz prošlosti. Kada će na dnevni red doći dogovor o eventualnom međusobnom povlačenju tužbi za genocid?

- Dogovor o povlačenju tužbi je moguć, i u tom smislu okonosti se slažu u pozitivnom smeru. Na obe strane sazreva svest o tome da treba da gradimo nešto što će stvarno rasteretiti buduće naraštaje. Već sam razgovarao sa koleginicom Vesnom Pusić, uskoro ćemo se i sresti, i uveren sam da i oni žele razvoj normalnih odnosa. Bez privlačenja velikih reflektora, treba da se dogovaramo i završavamo stvari koje su od zajedničkog interesa i rešavamo probleme.

o Gde ćete više gledati, na Istok ili na Zapad?

- Sa SAD imamo dobre odnose, ali želimo da budu još bolji. Vrlo nam je bitno da Amerika razume naše interese i da nas konkretnije podrži u našim legitimnim nastojanjima. S druge

strane, sa Rusijom i Kinom imamo strateške sporazume, da ne govorimo koliko nam znači njihova podrška u očuvanju teritorijalnog integriteta. Imamo i strateško partnerstvo sa Francuskom i Italijom, jako su nam bitni odnosi i sa Nemačkom. Nameravamo da razvijamo partnerstva na svim stranama, na kontinentima ka kojima se ceo svet danas okreće - Azija, Afrika, Latinska Amerika... Pored bilateralnih odnosa, u onom usko političkom smislu, nastojaćemo da produbimo i ekonomske saradnju sa svim partnerima, a najpre evropskim, ali svakako i sa drugim tržištima gde budemo imali otvorena vrata.

o Mediji su se iz vaše bogate diplomatske karijere najviše fokusirali na vaša dva angažmana - na mesto šefa kabineta Dobrice Ćosića i ambasadora na Kipru u vreme kad je režim Miloševića prebacivao novac u ovu zemlju. Kako komentarišete medijske spekulacije da ste bili "Miloševićev čuvar trezora"?

- Kada sam počeo da se bavim diplomatijom bio sam Titov, pa malo kasnije Lončarev, Miloševićev, a onda Koštuničin, Draškovićev, Tadićev, Jeremićev... Verovatno sam bio najviše Ćosićev. Sada sam Nikolićev. Ima mnogo izmišljotina o dešavanjima u vreme vlasti Miloševića i njima naprosto ne želim da se bavim. Priču o tome da sam "čuvar Miloševićevog trezora" uvek sam pokušavao da doživim kao neslanu šalu, ali moram priznati da mi je nanela mnogo zla.

o Vaše imenovanje za šefa diplomatije mnogi su ocenili kao najveće iznenađenje u novoj vladi...

- SNS me je predložio na ovu funkciju kao nestranačku ličnost. Time je pokazana zrelost koja u našoj politici nije uvek prisutna. Naravno da ću učiniti sve što mogu da opravdam poverenje i radim najprofesionalnije moguće. Po meni, činovništvo treba da bude nestranačko, jer se na taj način stvara kičma državnog aparata koja je uvek dobro podmazana i može da nosi teret svih izazova.

PODRŠKA JEREMIĆU

o Na koji način će MSP podržati predsedavanje Vuka Jeremića Generalnom skupštinom UN?

- U svakom profesionalno smislu. Kao služba smo sve učinili da predstavnik Srbije dođe do te pozicije na kojoj su mnogi želeli da budu i dosta su investirali u to. Naš je nacionalni interes da predstavnik Srbije bude na čelu svetske skupštine i Ministarstvo i Vlada će to podržati. Vuk Jeremić je kao ministar ostavio pečat u spoljnopolitičkoj aktivnosti naše zemlje, i Srbija je i zbog njega i njegovih aktivnosti i energičnosti, uspela da se vidno pozicionira u međunarodnoj areni.

o Hoćete li se osloniti na njegove kontakte, veze koje je izgradio u diplomatiji?

- Svakako. I to će biti obostrano.